2026-11-18

Vattenmyndigheten Bottenviken
Johanna Söderasp
norrbotten@lansstyrelsen.se

Vattenmyndigheten Bottenhavet
Joakim Kruse
vasternorrland@lansstyrelsen.se

Vattenmyndigheten Norra Östersjön
Malin Pettersson
vastmanland@lansstyrelsen.se

Vattenmyndigheten Södra Östersjön
Irene Bohman
kalmar@lansstyrelsen.se

Vattenmyndigheten Västerhavet
Annika Ekvall och Björn Lagerdahl
vastragotaland@lansstyrelsen.se

Omfattning av samråd och tidsplanering för vattenkraftspåverkade vattenförekomster inför förvaltningscykeln 2028 – 2033

1. Inledning och bakgrund

Svensk Vattenkraftförening vill med denna skrivelse rikta Vattenmyndigheternas lednings uppmärksamhet på den djupa oro som råder kring upplägget för det nu startade samrådet inför förvaltningscykeln 2028–2033.

Vår utgångspunkt har – i linje med EU:s vattendirektiv och den svenska vattenförvaltningens grundstruktur – varit att samtliga vattenförekomster som påverkas av vattenkraft ska ingå i den samlade översynen. Att Vattenmyndigheterna nu väljer att frikoppla merparten av dessa vattenförekomster från det generella samrådet för att i stället hänvisa till framtida, separata processer skapar en fragmenterad vattenförvaltning som drabbar verksamhetsutövarna hårt.

2. Dokumentation av det förändrade arbetssättet

Att myndigheten har valt att frångå en samlad översyn framgår tydligt av de aktuella samrådsdokumenten. I förslaget till förvaltningsplan för 2028 – 2033 (Kapitel 1.2.2) konstateras:

> *”I de förslag till miljökvalitetsnormer som nu ligger i det generella samrådet har det inte gjorts någon ny normöversyn för merparten av de vattenförekomster som påverkas av vattenkraft.”*

Myndigheten anger som skäl att underlag saknas och att det inte har varit möjligt att genomföra fullskaliga ekonomiska analyser för mindre stränga krav (MSK) inom ramen för det generella samrådet. I stället hänvisas till att revideringar ska ske löpande i takt med tidsplanen för den nationella planen för omprövning av vattenkraft (NAP) genom framtida, särskilda samråd.

Situationen blir än mer oroande av att följande text återfinns på Vattenmyndigheternas webbplats under avsnittet om fördjupad normöversyn:

> *”det blir svårt att göra en sådan översyn parallellt med NAP-samverkan och i tid till alla prövningar som kommer att påbörjas under de närmaste åren.”*

Ska Svensk Vattenkraftförening tolka denna formulering som att Vattenmyndigheterna själva bedömer att det finns en risk att de inte kommer att uppfylla de mest grundläggande förutsättningarna för genomförandet av den nationella planen?

3. Systemkonflikten och oron för verksamhetsutövarna

Svensk Vattenkraftförening är väl medveten om att tidsplaneringen för översyn och samråd sker i enlighet med bestämmelserna i 42 a § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter. Det är dock uppenbart att denna ordning har lett till en allvarlig systemkonflikt:

- **Extrem tids- och resurspress:** Att skjuta upp normöversynen till tillfälliga lokala fönster i direkt anslutning till prövningsgrupperna enligt NAP skapar en ohållbar situation. Enskilda verksamhetsutövare riskerar att inte få skälig tid för att genomföra komplexa lokala utredningar, verifiera statusklassningar eller erhålla beslut om kraftigt modifierat vatten (KMV) innan samverkan låses inför domstolsprövningen.
- **Ofullständigt beslutsunderlag inför cykeln:** Att rulla vidare föråldrade normer från 2021 i den generella planen, i väntan på framtida särlösningar, innebär att den samlade transparensen och förutsägbarheten för kommande förvaltningsperiod går förlorad.

4. Metodologiska oklarheter är inte en acceptabel grund för fördröjning

Vattenmyndigheterna motiverar fördröjningen med att luckorna i tillgängligt underlag är för stora och att det råder osäkerhet kring ekonomiska analyser samt metoder för att bedöma ekologisk potential.

Svensk Vattenkraftförening anser inte att det är ett legitimt skäl att Vattenmyndigheterna inte har hunnit ta fram relevant underlag för fastställande av kraftigt modifierat vatten (KMV) och mindre stränga krav (MSK). Vattenmyndigheterna har trots allt haft en hel sexårig förvaltningscykel på sig att förbereda detta arbete för de cirka 1 500 vattenförekomster som berörs av vattenkraft. Dessutom har myndigheterna vid tidigare förvaltningscykler visat sig fullt kapabla att göra relevanta bedömningar av förutsättningarna för både KMV och MSK, trots att underlagen även då har varit behäftade med brister. Att nu använda underlags- och metodfrågor som skäl för att skjuta upp processen skapar en rättsosäkerhet som ensidigt vältras över på verksamhetsutövarna.

5. Anmodan till Vattenmyndigheternas ledning

Med anledning av ovanstående vill Svensk Vattenkraftförening härmed rikta följande anmodan till vattenvårdsdirektörerna:

- **Omprioritering av resurser för att följa förordningen:** Vi anmodar Vattenmyndigheternas chefer att skyndsamt göra nödvändiga omprioriteringar i verksamheten så att miljöbalkens och vattenförvaltningsförordningens grundläggande krav på samlade översyner och förutsägbarhet kan följas.
- **Redovisning av en synkroniserad tidsplan:** Vattenmyndigheterna måste omgående presentera och redovisa en tydlig och detaljerad tidsplan som i detalj visar hur de framtida särskilda samråden ska följa och synkroniseras med samverkansprocesserna i praktiken, så att verksamhetsutövare garanteras skäligt tidsutrymme.
- **Information till Regeringen:** Vi anmodar Vattenmyndigheterna att formellt meddela Regeringen om att myndigheterna inte har lyckats ta fram förslag till miljökvalitetsnormer (MKN) för förvaltningscykeln 2028 – 2033, samt redogöra för de systemkrockar som tillämpningen av 42 a § i förordningen om vattenverksamheter nu orsakar. Giltiga och kvalitetssäkrade MKN är vitala för en fungerande och rättssäker vattenförvaltning.

Med vänlig hälsning

Gustaf Hellström
Ordförande
gustaf.hellstrom@svenskvattenkraft.se
070 483 41 42